

De bemanning van de Eenigheid bestond bij vertrek uit 36 personen. Een aantal bemanningsleden kende elkaar goed, ze hadden al meerdere reizen met elkaar gemaakt. De kapitein was heer en meester op zijn schip. Voor vertrek moest de bemanning een artikelbrief ondertekenen. Hierin stonden de regels waaraan ze zich aan boord moesten houden.

① Begrijpend lezen

Deze tekst (in het Oud-Nederlands geschreven) gaat over het weglopen van matroos Anthonie. Lees de tekst.

“dat op dingsdag den 16 november anno 1762, leggende met gemelde schip geankerd in de revier Rio Demmerarij, des 'smorgens sijn aan de wal gesonden om in het bosch brandhout te hakken vier van onse in scheepsdienst sijnde matroosen, waeronder was Anthonie Colombo & Allonse Madroe, welke des 'savondts niet zijn aen boord gekomen, maer verstaen hebbende van de twee teruggekome mannen gemelde Anthonie Colombo & Allonse Madroe uijt haer werk sijn gescheiden sonder te weten waer sij beijde waren gegaen. En na verloop van eenige dagen na dato, sijnde op sondag den 28 november laastleden, is gemelde Allonse Madroe weder aen scheepsboord gekomen, declareerde van sijne medemakker niet te weten waer den denselven gebleven is.”

Vragen over de tekst:

1. Waar ligt het schip voor anker?

2. Welke matrozen worden genoemd?

3. Wat moesten de matrozen aan wal doen?

4. Wie is weer aan boord terug gekomen, nadat hij was weggelopen?

Welke dag was het op 16 november 1762?

Vertel in eigen woorden waar de tekst over gaat.

② Soldij

Matroos Anthonie ging van 1761 tot 1762 mee op de Eenigheid. Hij ging met drie andere matrozen van boord en keerde niet terug. Anthonie heeft volgens het kasboek geen soldij ontvangen. Wat is soldij?

③ Spelling

Hoe schrijven wij de woorden nu:

dinsdag

revier

matroosen

waeronder

des 'savondts

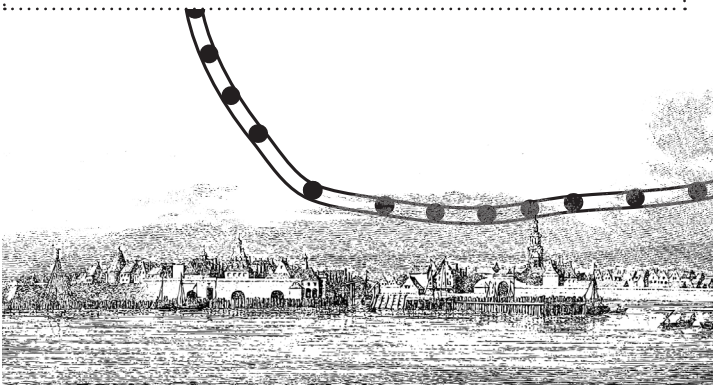
beijde

gegaen

eenige

sijne

waer

④ Beroepen

Verbind de twee die bij elkaar horen met een lijn.

kapitein •	• zorg voor onderhoud van het schip
kok •	• verantwoordelijk voor navigatie
kanonnier •	• toezicht op de zeilen
bottelier •	• iedereen voorzien van voeding
chirurgijn •	• bijhouden van het scheepshandelsboek
opperstuurman •	• distributie van voedsel en drank
onderstuurlieden •	• medische zorg
oppertimmerman •	• toezicht op openen van tonnen en vaten
opperkuiper •	• zorg voor geschut en munitie

⑤ Alfabet

Zet op alfabetische volgorde:

*matroos, kapitein, kanonnier, opperkuiper,
chirurgijn, kok, onderstuurlieden, bottelier,
oppertimmerman*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

⑥ Vul de ontbrekende letters in:

r i v . . r
a . . e r
s . . i p
b r a n d h . . t
z . . l e n
m a t r o . e n
l o . b o e k
t o u . . e r k

⑦ Nu jij, maak afkortingen

1.	na Christus	
2.	inclusief	
3.	et cetera	
4.	administratie	
5.	getekend	
6.	rekenen	
7.	maximaal	
8.	per stuk	
9.	november	
10.	Nederland	

